

INTRODUCCIÓ

El Centre d'Estudis de l'Hospitalet porta a terme un ampli estudi a l'entorn de l'Associacionisme, del que en formen part els Tallers d'Història que tracten d'analitzar, partint de les experiències dels veïns, el moviment associatiu que s'ha donat en cada un dels barris que configuren la ciutat. El taller Collblanc-la Torrassa és el tercer que es realitza dins d'aquest programa i, si bé els seus objectius són idèntics als anteriors (Gornal i Bellvitge), el seu desenvolupament i elaboració final presenten unes característiques força diferents com a conseqüència de la seva antiguitat.

Recuperar la història del moviment associatiu a Collblanc-la Torrassa durant el període 1960-1980 ha suposat també fer un repàs a tota la història del barri, des d'inicis de segle, quan ja podem començar a parlar de "barri". Sense aquest repàs fóra impossible arribar a entendre la seva evolució.

La presentació del taller al barri es va fer el 9 de maig del 1991 a l'Aula de Cultura amb la finalitat d'arribar a un compromís amb tots aquells veïns que volguessin constituir un grup de treball que assegurés una assistència regular a les sessions posteriors. Aquestes sessions es varen dur a terme al llarg del mesos de maig i juny i l'assistència va ser molt desigual. Un màxim de tretze i un mínim de tres ens donen idea d'aquesta oscil·lació numèrica.

La seva composició era prou representativa del barri. Equilibri entre homes i dones, encara que inclinant la balança a favor dels homes. Les edats anaven entre 25 i 70 anys, però els participants més fidels es situaven cap a la cinquantena. La seva procedència prou significativa: Galícia, Castella, Andalusia i Catalunya,

amb catalans de primera generació procedents de murcians i almeriencs. Majoritàriament catalanoparlants amb activitats molt diferents. Petits propietaris, empleats de banca, treballadors de l'administració, botiguers...

Amb anterioritat a aquestes sessions, havia fet una sèrie d'entrevistes amb algunes persones lligades a entitats significatives del barri, per tal de poder-me fer una idea més precisa de com elaborar el guió que d'alguna manera intentaríem seguir en el taller. Algunes d'aquestes persones varen assistir al taller, i d'altres no van poder-ho fer.

La informació escrita (sobre tot premsa), l'he obtinguda fonamentalment a partir de l'Arxiu Històric de l'Hospitalet i de les aportacions d'alguns membres del taller. He utilitzat també estudis i publicacions puntuals entorn a Collblanc i la Torrassa.

L'organització del Treball és el resultat dels debats que s'han anat succeint en el sí del Grup d'Història del Centre d'Estudis de l'Hospitalet. En un inici s'havia partit de dos grans blocs, que van ser l'eix en els dos primers tallers: d'una banda, origen i problemes del barri, de l'altra, entitats i activitats del barri de més participació. Aquestes línies bàsiques s'han pogut aplicar sense massa problemes fins que en abordar la discussió entorn el barri Collblanc-la Torrassa anàrem veient que la seva pròpia antiguitat ens aportava un element nou que no podíem eludir. Encara que de bon començament no vam preveure que poguéssim variar el discurs del taller, en iniciar les sessions va ser evident que costaria força centrar el període d'estudi, (1960-1980) perquè sortien contínues referències a temps passats. Més tard, per elaborar el material definitiu, ha estat necessari fer un petit capítol de síntesi històrica per tal que el treball fos comprensible.

El fet que siguin els mateixos veïns els que reconstrueixen el moviment associatiu del seu barri té els seus pros i els seus con-

tres. A favor es pot argumentar que el treball recull les experiències de primeríssima mà que li donen un toc molt entranyable. En contra hem de mencionar la falta d'informació sobre algunes entitats que no han estat representades en el grup.

Determinar si el moviment associatiu ha quedat o no prou representat és una labor que es podrà fer a partir de les crítiques que generi aquest text. Benvingudes seran si porten a completar aquesta primera visió entorn al fet associatiu a Collblanc-la Torrassa.

No es pot cloure, però, aquesta introducció sense fer una breu presentació de tots aquells col.laboradors que han fet possible el treball.

Carme Rimbau, (5 de setembre del 1948) nascuda a l'Hospitalet de pare cubà (fill de catalans) i mare d'Hellín. Relacionada des de petita amb la UEC fins que passa al Pimpinela, l'any 1962, on desenvolupa una intensa activitat associativa durant els anys setanta.

Antònia Caselles, (12 de novembre del 1941) va néixer a les Corts, i de ben petita es relaciona amb el món associatiu a través dels seus pares que estan fortament lligats als equips de futbol del barri, l'Hércules i l'Hospitalet. Els records més grats, però, que té de la seva experiència associativa són els dels període que treballa intensament dins el grup de dones de l'Associació de Veïns, els anys setanta.

Eduardo Martínez, (24 d'octubre del 1940) nascut a Almeria, arriba a Barcelona a la dècada dels cinquanta i és a Collblanc-la Torrassa des del 1965. Després d'un període durant el qual no troba un ambient propici per associar-se, es produeix l'arribada a la parròquia de Sant Ramon de Mossèn Breu (1968), i a partir d'aquest moment s'integra, juntament

amb la seva dona, al grup de cristians de base de la parròquia. No es desvincula mai del moviment associatiu i és secretari i president de l'Associació de Veïns Collblanc Torrossa en els moments de màxima reivindicació.

Vicenç Estévez, (28 de gener del 1942) neix a Barcelona i el trobem a la UEC fins l'any 1962 que, després d'una situació conflictiva, passa al Club Pimpinela on es queda fins que aquest pràcticament desapareix.

Lluís Abarca i Médico, va néixer a Barcelona el 1920 i el 1935 es traslladà a la Torrossa, on encara viu. Després de la Guerra col.laborà activament amb la parròquia dels Desemparats. El 1944 va ser nomenat secretari de la Comissió Oficial de la Festa Major de la Torrossa. Va pertànyer al Consistori Municipal entre el 1961-67, éssent titular de la regidoria de festes. Ha col.laborat assíduament en diverses publicacions del barri i actualment forma part de la redacció del butlletí de l'Ateneu Cultural Catalònia.

Cristóbal Urbano, neix a l'Hospitalet (1962), fill de pares cordovesos. Donada la seva edat, no s'integra al moviment associatiu fins l'any 1978, essent un excel.lent coneixedor de les associacions de tipus juvenil.

Inocencio Salmerón, (23 de setembre del 1929) va néixer a l'Hospitalet, fill de pares almeriencs arribats al barri amb les migracions del 1929, participa en la gestió de l'Associació de Veïns els anys 1989-90 i es fa responsable de la revista Progrés durant els anys 1991-92. És una persona fortament interessada en la recuperació de la història de l'Hospitalet.

Ferran Vera, de pares procedents d'Andalusia i Castella, encara que la mare ja és nascuda a Catalunya. Ara viu a Sants, però mentre va ser al barri va estar lligat a moviments asso-

ciatius juvenils, primer entorn a Sant Albert Magne, i després a l'esplai de Sant Ramon (a finals dels setanta).

També lligada a la JOC (Joventut Obrera Catòlica) i a San Alberto, va venir a alguna sessió la **Merche**, amb més interès per conèixer coses del barri que no pas per aportar informació, ja que és molt jove per poder parlar del període (1960-1980) que està en estudi. Va néixer a l'Hospitalet, de pares procedents de Guadalajara.

Ramon Bartrina, (22 d'octubre del 1915) nascut a l'Anoia, ha viscut a Barcelona des de la Guerra Civil i a l'Hospitalet des de 1962. La seva necessitat d'associar-se pren cos quan arriba la jubilació. Al llarg del taller ens ha explicat la seva labor en el Casal Progrés.

Felip Gómez, (30 d'abril del 1938) Neix a Antella (València), de pares valencians. Arriba a Barcelona l'any 1956 i ingressa al PSUC el 1957. Lligat al moviment sindical, participa en l'organització del sindicat Comissions Obreres. En el període 1970-1974 és secretari de l'Associació de Veïns Collblanc-la Torrassa, i en el període 1974-1978 n'és el president.

Mercè Olivares, (20 d'agost del 1941) de pares de Cartagena, vinguts a Catalunya el 1919, neix a Collblanc. Integrada al PSUC, fa una labor important dins l'Associació de Veïns. En el període 1979-1983 és regidora de districte i actualment està lligada a grups de solidaritat.

També cal citar aquelles persones que en alguna sessió ha explicat coses del barri, ajudant així a la reconstrucció del moment associatiu. D'entre ells: Xavier Martí, Rosa, Teresa Algarra, Alfons Gil, Pere Piñol...